

В допълнение, в проведените фокус групи (2004 и 2005 г.) ромчетата казваха, че искат “да имат много приятели”, както и “учителите да ме харесват”, “никой да не ме бие”. Така се експлицират ситуации и качества, свързани с етиката в общуването, социабилност, автономия; т.е. области, описващи взаимодействията с връстниците и търсенето на независимост от възрастните. Нарастването на значението на междуличностните сравнения и взаимоотношения в групите на връстниците се приема като доминиращ фактор.

Настоящият анализ, както и позоваването на различни източници на информация, установява, че ромите са белязани със стигмата на изоставането в нашата страна. Те са етническа общност, която заема най-ниското стъпало в обществената йерархия. Циганите не присъстват адекватно в обществената структура и живот. В социалноикономически аспект като цяло статусът на ромите е драстично по-нисък от средния за страната: висок процент на безработица, занемарени жилищнобитови условия, лошо здраве, висок дял на неграмотност. Тези трайни характеристики в състоянието на ромската общност са външни прояви и преки следствия и от дискриминационно третиране.

В българското образование се очертава една ситуация на сериозен дефицит на равни образователни и жизнени възможности, което означава ниско качество на обучението, проблемна интеграция и развиване на културна идентичност. Сегрегацията се развива като следствие от реалностите в самата образователна система, която изключва ромите поради техния специфичен език и култура; но сегрегацията може да бъде и резултат от външен натиск, насочен към разделяне на ромските от не-ромските деца по причини, произтичащи от тяхното личностно различие. Така сегрегацията е сериозен проблем и има следните измерения:

- изолация на ромските деца в гето училища в циганските квартали;

- масово записване на циганчета без ментални увреждания в помощни училища;